

de til at afskedige Lærlingene. Det er nemlig om Søndagen, der er Brug for disse. Og hvad det betyder, at Barbererne derved gaar Glip af en Fortjeneste, og at Faget ikke faar Tilgang af Lærlinge, behøver jeg ikke at komme nærmere ind paa. Paa de store Haandværkermøder ikke alene her, men ogsaa i Tyskland, Norge og Sverige er der blevet klaget over Vanskeligheden ved at faa Lærlinge til Haandværksfagene. Det er jo saadan, at de faste Stillinger — og jeg vil sige de som Regel meget daarligere faste Stillinger — er stærkt søgte af alle mulige unge Mennesker; bare de har denne ulyksalige Præliminæksamen, vil de ikke til Handelen eller Haandværket, og som Følge deraf er der er permanent Mangel paa Lærlinge i mange Haandværksfag. Jo mere det bliver vanskeliggjort for Principalerne at yde noget Bidrag til Lærlingens Ophold i den Tid, han lærer, des vanskeligere bliver det at faa Lærlinge; og det, der er paapeget her af min ærede Sidemand for et enkelt Fags Vedkommende, gør sig gældende i mange andre Fag.

Yderligere er der i den sidste Tid kommet noget til, der ogsaa sætter ondt Blod, om jeg maa sige, mellem Mester og Lærling. Der gøres nemlig Anstrengelser for at faa Lærlinge ind i politiske og faglige Organisationer. Dette ønsker Mestrene ikke, og de vil i Lærlingekontrakten have indsat, at Lærlingen ikke maa være Medlem af nogen Organisation, som bevislig modarbejder Mesterens Interesser. Man skulde synes, det var noget aldeles rimeligt, men saa kommer der en ministeriel Resolution, der siger til Øvrigheden, at naar en saadan Paragraf findes i en Lærlingekontrakt, maa denne ikke approberes. Følgen deraf er selvfølgelig, at der ikke er mange, der vil have Lærlinge i deres Brød, da man ikke ønsker at have en Lærling, som er Medlem af en Organisation, der modarbejder ens Interesser. Enten undlader en Mester saa at antage Lærlinge, eller ogsaa undgaar han at faa Kontrakt med dem. Dette er ogsaa noget, der bryder det gode Forhold mellem Mester og Lærling.

Naar jeg berører disse Forhold ved denne Lejlighed, er det kun, for at det høje Ting kan se, at der er mange Spørgsmaal indenfor Næringslivet, der kan gøre os ængstelige ved, at der paalægges det altfor store Byrder i forskellige Retninger, saaledes som der er nogen Tendens til i dette Lovforslag. Og nu kan man jo være saa human, man vil, og lægge saa stærk Vægt

paa Hygiejnen som muligt, der kan jo ogsaa komme for meget af den Slags. Jeg tænker her særlig paa § 5, som er omtalt af flere ærede Medlemmer, og hvor det bestemmes, at enhver Arbejder skal have en samlet uafbrudt Hviletid af mindst 10 Timer. Det er noget, som griber stærkt ind i Næringslivet, idet Bestemmelsen gælder baade for Medhjælpere, Svende og Lærlinge i handlendes, Fabrikanters og Haandværkeres Butikker og Lagere. Der staar ikke noget om, hvorvidt det er mandlige eller kvindlige Arbejdere, men det er selvfølgelig begge Dele. Det er første Gang, vi begynder at lovgive paa dette Omraade for voksne Mennesker, give Lovbestemmelser om, hvornaar de maa arbejde, og til hvilken Tid de skal holde op. Det er det første Skridt henimod det, som vore Venner Socialdemokraterne ønsker: En Lovgivning med 8 Timers Arbejdsdag. Den faar vi ganske stille serveret her. Vi begynder med de 11 Timer, og næste Gang vi faar en Revision, er vi inde paa de 8 Timer. Vi begynder med de handlende o. s. v., men hvorfor skal de arme Skomagere og Skrædere ikke ogsaa ind paa at faa Forbud mod at arbejde mere end den Tid, der er fastsat her? Nu er man begyndt med at fastsætte en bestemt Hviletid, derefter kommer vi vel til ved Lovgivning at fastsætte en bestemt Spisetid o. s. v. Vi fortsætter, som det ærede 2det Medlem for 6te Kres (J. Pedersen) meget rigtigt betonede, vi gaar nu i Detailler med alt muligt. Jeg nævner kun dette med Stolene i Butikkerne; det er vistnok en Selvfølge, at Siddepladser allerede nu findes, i hvert Fald er jeg ogsaa en Ven af, at de bør findes; men at sætte det ind i en Lov, synes jeg er for meget at forlange; saa bliver det næste Skridt, at man bestemmer, til hvilken Tid de skal sidde paa disse Stole, og i hvor lang Tid de maa blive siddende; thi skal vi have Orden paa alting, maa vi ogsaa have det paa dette Omraade. Som de Herrer ser, er der mange nye Tanker i dette Lovforslag; der er Ting deri, som ikke var der tidligere. Hvad Spørgsmaalet om den faste, uafbrudte Hviletid angaar, synes jeg ikke, at 10 Timers uafbrudt Hvile er for meget, men der er Forhold, under hvilke man ikke kan give dem det. Jeg tænker her paa alle dem, som er ansatte i Beværtningerne og Restauranterne, og paa alle dem, der er ansatte i Mælkeudsalg, Bagerbutikker o. s. v.; alle disse kan ikke faa en 10 Timers uafbrudt Hvile, thi saa kan Butikker og Lagere o. s. v. ikke blive aabnet før for sent; der-